

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Æternitas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

Habere vero Æolum filios XII. ait Homerus, mares sex, fœminas totidem. Menses ii sunt, ait Phurno-
 tus, quorum qui fœcundi fruges omnium usui reponunt, fœminæ dicantur : qui vero steriles sunt,
 mares habeantur. Apud alios longe secus invenio, ex religione quippe veterum menses singulos
 ita Diis singulis adscriptos, ut Januario Juno præficiatur, Februario Neptunus, Martio Minerva,
 Aprili Venus, Majo Apollo, Junio Mercurius, Julio Jupiter, Augusto Ceres, Septembri Vulcanus,
 Octobri Mars, Novembri Diana, Vesta Decembri. Apud celeberrimum Cardinalem Hippolytum
 Medicem cippum Romæ vidi marmoreum, obrotundum, in quo duodecim hæc numina pulcherri-
 mo opere circumsculpta sunt: qui quidem cippus indicans Augusti octaviani mensam illam, qua de
 Suetonius mentionem facit, consueffe eum & sodales amiciores ad duodenarium usque numerum
 deorum habitu cœnare, & δωδεκαθεῶν convivium celebrare: ad ejus certe rei argumentum mi-
 rifice confirmatus est. Nam & figura, quæ pro Apolline sculpta est, Augusti ipsius faciem totam re-
 fert & exscibit, quod & in plerisque aliis ejus Dei statuis factum observavimus. Sed nos ad Anguem
 nostrum revertamur, quo super animadverti plerosque figuram ejus in orbem circumduci, & cau-
 dam nunc occultantis, nunc admordentis, nunc depascentis, confundere, quod ita distinguendum
 est. Quæcunque de mundi anniq; varietate reciprocationeque dicta sunt, ea per caudæ morsum in-
 telliguntur. Sedenim, cum æternitatem, sive, ut nonnulli malunt, ævum seculumve significabant,
 Serpentem pingebant cauda tantum sub corpus, ita ut delitesceret, reducta: sic enim circuitus illi
 perpetuus intelligebatur.

Sueton. in
 Augusto,
 cap. 70.

BASILISCUS. CAP. IX.

Basilisci de-
 scriptio.

ANguis autem hujus species ea erat, quem URABON Ægyptii, Basilicum Græci vocant. Animæ
 id duodecim non amplius digitorum magnitudine, ut authores nostri prodidere, candida in
 capite macula, & quodam diademate, unde regium illi nomen, insigni: sive Basiliscus ea de causa
 dictus fuerit, quod ejus aspectum reliqua Serpentium genera vereantur. Hic sane flexu haudqua-
 quam multiplici corpus impellit quod reliquæ faciunt Serpentes, sed celsus & erectus à medio in-
 dit: quæ omnia cum Nicandri versibus his optime quadrant,

Hæc à Plin.
 lib. 8. c. 21.

Τεκμαίρεθ δὲ ὄλυγον μὲν, αἰτῆρ' αὐτῶν φερέσειτον ἀλλῶν
 Ἐρπυσῶν βασιλῆα, τὸ μὲν δέμας ὄζυκα ἐστίν
 Ἐπιθῶς ἐπὶ τρεῖς δῶρα φέρον μῆν' ὅτε, καὶ ἰθὺν
 Οὐκ ἄρα δὴ κείνη σπασσάχθια κνώδαλα γαίης
 Ἰσχυλὸν μίμῶσιν ὄτ' ἐς νομόν ἢ ἐκὼν ἄλλω.

Surrectum vero pectus in animali hujusmodi, in obeliscis & aliis Æ-
 gyptiorum monumentis animadvertas: præcipue vero in numo quo-
 dam qui Fabatio cusus est, in cujus altera facie caput est cum spolio
 capræ, ab occipitio vasculum in modii formulam, quale etiam in An-
 tonini Augusti. & aliorum quorundam numis cernere est: nusquam
 vero frequentius, quam in Ægyptiaca Bembi tabula ex ære, tibi Basi-
 lisci hujus forma sæpe conspicitur, capite alias accipitrino, alias hu-
 mano, alias, ut hic figuravimus. Quod vero Albertus de ovo Galli gal-
 linacei simo obruto tradit, quodq; inde Basiliscus enascatur, sitque
 figura ejus omnino Gallo similis, cauda tamen serpentina, fabulosum
 indicant peritiores.

Sibylus Ba-
 silisci.

ÆTERNITAS. CAP. X.
 SEdenim cur Ægyptii per hoc potius colubri genus, quam per aliud quodquam seculum, æterni-
 tatemve significarent, causa erat, quod inter serpentium genera hoc unum interfici vi non potest,
 si Horo Niliiaco hieroglyphicæ nonnullorum authori fides adhibenda est: quinimo tanta huic uni-
 vis est, ut animalia reliqua solo sibilo fuget, quo audito ferunt omnes avium cantus coerceri, fruti-
 cesq; & herbas non ullo morfu, sed quasi aspectu solo enecari. Archelaus tradit, ut apud Aethi-
 opum

A num habetur, veterinum olim iumentum in Africæ solitudine quadam defecisse, ad cuius cadaver Serpentes plurimæ ventitarint, ut ejus viscera depascerentur, interim Basilisci auditio sibilu omnes profugisse, aut in sabulum sese abdidisse: progressum vero Basiliscum, per otium sine cuiusquam tumultu quantum apeterat estasse, cumq; satur jam abiret, iterum edidisse sibilum, quod indicium fecerat serpentibus aliis ad escam tutum patere redditum, atque ita eas oblatam prædam repetiisse.

CALUMNIIS AFFLICTUS. CAP. XI.

Hæc igitur Basilisci vis, quæ sine morfu perniciofa sit, argumentum hieroglyphici dedit Aegyptiis sacerdotibus, ut si hominem à calumniatoribus male acceptum, & mortiferis delationibus afflictatum significare vellent, Basiliscum apponerent: non enim alia ratione calumniatores homines conficiunt, quam faciat Basiliscus: clam si quidem illi Principum auribus infusurrant, nullo palam morfu infixu, quo diluendi ansa præripiatur, atque ita pleriq; falso delati, extrema quæque pertulere. Sed ne talem ac tantam Basilisco vim inesse quispiam admiretur, Thebiorum natio pestifera adeo fuit, ut vel solus oris eorum halitus exceptus, interimendi vim habuerit, illorumq; præsentia non animalibus tantum, verum etiam fati noxiam fuisse: de quibus hæc & alia secundo Symposiorum Didymus.

OCULI DIVUM. CAP. XII.

Inea tamen religione Basiliscus habitus apud Aegyptios, ut ex auro dedicaretur. Caput autem illi accipitrinum faciebant, oculosq; eo artificio concinnabant, ut & claudi & aperiri possent. Hunc simulatque oculis adaperitis præferebant, univèrsa Aegyptus læticia atq; hilaritate perfundebatur: perinde ac si deorum oculi eos aspicerent, opemque præsentem omnibus pollicerentur: in luce igitur & in propatulo omnes esse, risui & jocis atque conviviis dare operam. Quod si clausis eum oculis extulissent, ibi tum omnia mœrore luctuq; confundi, aversos & iratos esse Deos existimari, abdere se omnes in tenebras, & obscura penetralia, miserabilique deploratione per se quemque niti, ut Deorum indignationem quacumque possent ratione mitigarent. Non fuit horum ignarus Philon: & Epies quidam divinorum interpres apud Aegyptios nominatissimus, rem memoriæ prodidit. Figura autem hæc ita habetur in Bembæa tabula. Ut vero hæc magis innotescant, Jovem Aegyptii, autore Plutarcho, spiritum esse dicunt, spiritus nulli animalium vehementior, quam Basilisco: ideoque nulli magis divinitatis symbolum quadrat.

Basilisci oculi clausi & aperti. quid.

SPIRITUS. CAP. XIII.

Dorro Anguis apud eos hieroglyphicum est spiritus illius, qui per universam mundi molem distatur. Anaxagoras quoq; quatuor elementis constitutis, quæ per Anguem significari statim initio diximus, rectorem adjungit, sive spiritum, sive Deum, sive mentem, ut Probus interpretatur, per quem hæc quatuor regantur: quod Virgilius etiam nullius ignarus disciplinæ affirmat dicens,

*Principio cælum ac terras, camposque liquentes,
Lucentemque globum Lunc, Titanique astrum
Spiritus intus alit, rotamque infusa per artus
Mens agitat molem, & magno se corpore miscet.*

Quem enim Anaxagoras is spiritum & mentem dixit M. Tullius, Platonis sententiam, quæ in libro de Anima est secutus. principio terram ait sitam in media mundi parte, circumfusam esse hæc animabili spirabilique natura, cui nomen aer.

Anaxagora de spiritu opinio cui assentitur Virgil. Æneid. lib. 6.